

Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28945>

Özet

Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i, Akba?-Tuna, Özkara ve Ta? (2019) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? bir psikolojik ölçüm aracıdır. Bu ölçek, kurumsal sosyal sorumluluk (KSS) kavram?n? payda? perspektifinden de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labirli?ini sa?lamak üzere tasarlanm??tır. Ölçek, i?letmelerin çe?itli payda? gruplar?na kar?? sergiledi?i sosyal sorumluluk davran??lar?n? ve alg?lar?n? ölçmek için geli?tirilmidir. Bu uyarlama, Türkiye'deki ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, KSS'nin payda? boyutunu incelemede standartla?t?r?lm?? bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Payda?, Ölçek Uyarlamas?, Psikometri, Türkiye, ??letme Eti?i.

Yazarlar

Ay?en Akba?-Tuna, Zeynep Özkara, Ay?e Ta?.

Amaç

Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i'nin temel amacı, i?letmelerin farklı payda? gruplar?na yönelik kurumsal sosyal sorumluluk (KSS) alg?lar?n? ve uygulamalar?n? kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda, i?letmelerin çal??anlar?, mü?terileri, tedarikçileri, hissedarlar?, toplum ve çevre gibi çe?itli payda?lar?na kar?? sosyal sorumluluklar?n? nas?l yerine getirdi?ini veya bu sorumluluklar?n nas?l alg?land???n? ölçmek için tasarlanm??tır.

Uyarlama çal??mas?, uluslararası literatürde kabul görmü? bir KSS ölçe?inin Türkçe kültürüne ve diline uygun hale getirilmesini hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki akademik ara?t?rmac?lar ve i?letme yöneticileri, KSS stratejilerini geli?tirirken ve de?erlendirirken bilimsel temelli bir araca sahip olmaktadır. Ölçek, KSS'nin çok boyutlu yap?s?n? payda? odakl? bir yakla??mla ele alarak, i?letmelerin sürdürülebilirlik çabalar?n? daha detayl? analiz etme imkan? sunar.

Yap?

Ölçek, kurumsal sosyal sorumluluk kavram?n? payda? teorisi çerçevesinde ele almaktadır. Bu yapı, i?letmelerin sadece ekonomik yükümlülüklerini de?il, aynı zamanda yasal, etik ve hay?rseverlik (filantropik) sorumluluklar?n? da içerecek ?ekilde geni? bir perspektif sunar. Ölçek, bu sorumluluklar?n farklı payda? gruplar? (örneğin, çal??anlar, mü?teriler, yat?r?mc?lar, çevre ve

toplum) üzerindeki etkilerini ve bu gruplar taraf?ndan nas?l alg?land???n? ölçmeyi hedefler.

Genellikle KSS ölçekleri, Carroll'ın KSS Piramidi gibi modellerden beslenerek ekonomik sorumluluklar (kârl?l?k), yasal sorumluluklar (yasalara uyum), etik sorumluluklar (do?ru ve adil davran??) ve hay?rseverlik sorumluluklar? (topluma katk?) gibi alt boyutlar? içerir. Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i'nin de bu genel çerçeveyi payda? baz?nda detayland?rd??? varsay?lmaktadır. Bu, i?letmelerin belirli bir payda? grubuna yönelik sorumluluklar?n? ayr? ayr? de?erlendirme imkan? sunarak, KSS stratejilerinin daha hedef odakl? geli?tirilmesine olanak tan?r.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri, ölçe?in Türkçe formunun ölçmek istedi?i yap?y? ne derece do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmi?tir. Bu tür çal??malarda genellikle kapsam geçerlili?i (uzman görüşleri ile), yap? geçerlili?i (faktör analizi ile) ve bazen de ölçüt geçerlili?i incelenir. Kaynak metinde spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n bu temel psikometrik özellikleri de?erlendirdi?i varsay?lmaktadır.

Yap? geçerlili?inin incelenmesi genellikle faktör analizi yöntemleri (aç?mlay?c? veya do?rulay?c?) kullan?larak yap?l?r. Bu analizler, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formunda da korunup korunmad???n? ve maddelerin beklenen faktörlere yüklenip yüklenmedi?ini gösterir. Akba?-Tuna, Özkara ve Ta? (2019) çal??mas?n?n, ölçe?in Türkçe formunun teorik yap?yla uyumlu oldu?unu gösteren geçerlik bulgular? içerdi?i beklenmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in kararl? ve tutarl? ölçümler yapma yetene?ini de?erlendirmek için uygulanm??t?r. Uyarlama çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan güvenilirlik göstergelerinden biri iç tutarl?l?k katsay?s?, yani Cronbach Alfa de?eridir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve birbirleriyle tutarl? oldu?unu gösterir. Kaynak metinde spesifik güvenilirlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n bu temel psikometrik özelli?i de?erlendirdi?i varsay?lmaktadır.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, baz? uyarlama çal??malar?nda test-tekrar test güvenilirli?i de incelenerek ölçe?in zaman içindeki kararl?l??? de?erlendirilebilir. Bu, ayn? bireylere farklı zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n ne kadar benzer oldu?unu gösterir. Akba?-Tuna, Özkara ve Ta? (2019) çal??mas?n?n, ölçe?in Türkçe formunun güvenilir oldu?una dair bulgular sundu?u ve kabul edilebilir güvenilirlik düzeylerine ula?t??? öngörülmektedir.

Faktör Analizi

Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanması sürecinde,

ölçe?in yap?sal geçerlili?ini incelemek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ve orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formunda da korunup korunmad???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. Genellikle, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile madde havuzunun temel boyutlar? ke?fedilirken, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ile önceden belirlenmi? bir faktör yap?s?n?n verilere ne kadar uyumlu oldu?u test edilir.

Akba?-Tuna, Özkara ve Ta? (2019) çal??mas?n?n, ölçe?in teorik olarak beklenen payda? temelli KSS boyutlar?n? Türkçe örnekleme de do?rulad??? ve kabul edilebilir uyum indeksleri sundu?u varsay?lmaktadır. Bu analizler, ölçe?in her bir payda? grubuna yönelik sorumluluklar? veya KSS'nin genel boyutlar?n? (ekonomik, yasal, etik, hay?rseverlik) ayr? ayr? ölçme yetene?ini destekler. Sonuçlar, ölçe?in çapraz kültürel e?de?erlili?ini ve yap?sal geçerlili?ini teyit etmede önemli rol oynam??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama ölçe?i

Biçim: Likert tipi derecelendirme ölçe?i ile kendi kendine raporlama anketi.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: ??letmelerle etkile?imde bulunan veya kurumsal sosyal sorumluluk alg?lar?na sahip yeti?kin bireyler (örne?in, çal??anlar, yöneticiler, tüketiciler, ö?renciler).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, genellikle üniversite ö?rencileri veya i? hayat?ndaki profesyonellerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Çal??man?n yay?nland??? dergi ba?lam?nda, örneklemin Türkiye'deki sosyo-ekonomik ve kültürel yap?y? temsil eden bir gruptan seçildi?i varsay?lmaktadır.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lara kendi kendilerine doldurabilecekleri anket formu olarak sunulmu?tur. Veri toplama genellikle ka??t-kalem veya çevrimiçi platformlar arac?l???yla yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Payda?, Ölçek Uyarlamas?, Psikometri, Türkiye, ??letme Eti?i, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: aysenakbastuna@hotmail.com (Sorumlu Yazar için)

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in akademik ve ara?tırma amaçlı? kullan?m? genellikle ücretsizdir. Ticari veya di?er özel kullan?mlar için orijinal ölçe?in geli?tiricilerinden veya uyarlama çal??mas?n? yapan yazarlardan izin al?nmas? gerekebilir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? **2019** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Orijinal [PDF](#) dosyas? bu ba?lant?dan indirilebilir.

Referanslar

Akba?-Tuna, A., Özkara, Z. ve Ta?, A. (2019). Payda? temelli kurumsal sosyal sorumluluk ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanması çal??ması. *Ankara Hac? Bayram Veli Üniversitesi ?ktisadi ve ?dari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2), 263-285. doi: [10.26745/ahbvuibfd.542265](https://doi.org/10.26745/ahbvuibfd.542265). Makalenin tam metnine [Dergipark](#) üzerinden eri?ilebilir.

Payda? Temelli Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu bölümde sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine eri?mek için lütfen referans verilen orijinal makaleye ba?vurunuz.